

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันงานก่อสร้างห้องใต้ดินลึกในกรุงเทพฯ เป็นสิ่งที่จำเป็นและมีแนวโน้มที่จะใช้มากขึ้น โดยเฉพาะในงานก่อสร้างอาคารสูงเนื่องจากความจำเป็นในการใช้สอยพื้นที่ที่ได้รับประโยชน์สูงสุดจึงจำเป็นต้องมีการก่อสร้างชั้นใต้ดินขึ้น ซึ่งในการขุดดินแบบค้ำยันเพื่อก่อสร้างห้องใต้ดินลึกหรือฐานรากลึก ระบบกำแพงกันดินและค้ำยันหากเลือกระบบค้ำยันที่ไม่เหมาะสมและขั้นตอนการก่อสร้างที่ไม่ดี ตลอดจนขาดการระมัดระวังในการควบคุมการก่อสร้างแล้วอาจก่อให้เกิดอันตรายและความเสียหายต่องานก่อสร้างโครงการนั้นๆ ตลอดจนอาคารข้างเคียงได้ อาทิเช่นเกิดการเคลื่อนตัวของดินและการพังทลายของระบบโครงสร้างค้ำยัน อาคารข้างเคียงทรุดตัวและแตกร้าว เป็นต้น ซึ่งปัจจุบันได้เกิดขึ้นบ้างแล้วในหลายโครงการ ในบรรดาความเสียหายดังกล่าว สามารถป้องกันได้ถ้าระบบค้ำยันได้รับการออกแบบที่เหมาะสม รวมถึงขั้นตอนการก่อสร้างที่ดีในการก่อสร้างก็จะสามารถควบคุมปริมาณการเคลื่อนตัวของดินให้น้อยลงได้

ในการควบคุมปริมาณการเคลื่อนตัวด้านข้างของกำแพงกันดิน สามารถตรวจสอบปริมาณการเคลื่อนตัวได้โดยการติดตั้งเครื่องมือวัด ได้แก่ Inclinator ในบริเวณหลังกำแพงกันดิน อย่างไรก็ตามในการออกแบบระบบค้ำยันให้มีเสถียรภาพสามารถป้องกันการวิบัติได้ ผู้ออกแบบต้องเลือกใช้พารามิเตอร์ของดินและหน่วยแรงดันดินที่เหมาะสมกับเสถียรภาพของบ่อขุด (Factor of Safety Against Basal Heave) และคาดคะเนการเคลื่อนตัวด้านข้าง (Lateral Movement) ของกำแพงกันดินที่อาจเกิดขึ้น ในการวิเคราะห์ปัญหาเหล่านี้มีความยุ่งยากซับซ้อนและมีตัวแปรที่เกี่ยวข้องมากรวมทั้งพฤติกรรมที่ซับซ้อนระหว่างมวลดินกับระบบโครงสร้างค้ำยันในตัวแปรเหล่านี้จะรวมถึงระบบของโครงสร้างกำแพงกันดิน (Retaining Structure) ตลอดจนวิธีค้ำยันและเวลาที่ค้ำยันระหว่างการก่อสร้าง เป็นต้น

กำแพงกันดินสามารถแยกได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ๆคือ Flexible Wall และ Rigid Wall กำแพงกันดินประเภท Flexible Wall ได้แก่ กำแพงกันดินระบบ Sheet Pile หรือเข็มพืด ซึ่งเป็นระบบที่นิยมใช้กันมากในปัจจุบัน แต่วาระบบ Sheet Pile มีข้อจำกัดอยู่คือ 1. มักเกิดปัญหาต่อความเสียหายต่ออาคารข้างเคียงเนื่องจากการเคลื่อนตัวด้านข้างของกำแพงมาก 2. ไม่สามารถขุดได้ลึกมาก เนื่องด้วยอาจเกิดปัญหาการเคลื่อนตัวมาก รวมทั้งข้อจำกัดเรื่องความยาวของ Sheet Pile ไม่เพียงพอเพราะเนื่องด้วยในทางปฏิบัติไม่สามารถตอกได้ (วันชัย, 2534)

ด้วยเหตุผลดังกล่าวมาแล้ว หากมีการขุดดินที่ลึกมากๆ ควรเลือกใช้ระบบกำแพงกันดินประเภท Rigid Wall ที่นิยมใช้ในประเทศไทยคือระบบ Diaphragm Wall แต่ราคาค่าก่อสร้างค่อนข้างแพงมาก ประกอบกับระยะเวลาในการก่อสร้างยาวนาน นอกจากระบบ Diaphragm Wall แล้วยังมีระบบ Secant Pile Wall ซึ่งคือการทำเสาเข็ม Interlocking กัน ระบบนี้สามารถทำการก่อสร้างได้รวดเร็ว และเหมาะสมกับกรณีพื้นที่จำกัด ซึ่งราคาและระยะเวลาในการก่อสร้างจะน้อยกว่าระบบ Diaphragm Wall.

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเคลื่อนตัวด้านข้าง (Lateral Movement) ของกำแพงกันดินระบบ Secant pile wall บริเวณที่ก่อสร้างของงานขุดดินลึกในดินเหนียวกรุงเทพ ในระหว่างการก่อสร้าง
2. เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบผลของการเคลื่อนตัวทางด้านข้าง (Lateral Movement) ของกำแพงกันดินระบบ Secant pile wall ที่วัดได้ในโครงการก่อสร้างกับการคาดคะเนการเคลื่อนตัวทางด้านข้าง จากการวิเคราะห์ด้วยวิธีไฟไนท์เอลิเมนต์ (Finite Element Method) โดยการจำลองขั้นตอนของการก่อสร้าง
3. เพื่อศึกษาพฤติกรรมของความสัมพันธ์ของค่าโมดูลัสของดิน (Yong's Modulus) กับค่า Stain Level ในแต่ละลำดับขั้นตอนของการขุดดิน
4. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการถ่ายแรงในค้ำยัน (Strut) ในแต่ละลำดับขั้นตอนของการขุดดินในการก่อสร้าง (Construction Sequence)
5. เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบแรงดันที่กระทำกับกำแพงกันดินระหว่างค่าที่ประมาณจากไดอะแกรมขอบเขตหน่วยแรงดันดินปรากฏ (Apparent Earth Pressure Envelope) กับผลที่วัดได้ในโครงการก่อสร้าง
6. เพื่อศึกษาผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงอุณหภูมิ (Temperature Change) ของการถ่ายแรงในค้ำยัน (Strut) ในแต่ละช่วงเวลาต่างๆ

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษานวัตกรรมการเคลื่อนตัวของกำแพงกันดินระบบ Secant pile wall เพื่อนำมาทำการวิเคราะห์หาค่าพารามิเตอร์ต่างๆ ของดิน โดยใช้ข้อมูลของโครงการก่อสร้างชั้นใต้ดิน THE PARK CHIDLUM

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงพฤติกรรมต่างๆ ของกำแพงกันดินระบบ Secant pile wall ที่ใช้ในการก่อสร้างห้องใต้ดินลึกในดินเหนียวกรุงเทพฯ
2. ทำให้ทราบถึงค่าพารามิเตอร์ที่สำคัญและปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมต่างๆ ของกำแพงกันดินระบบ Secant pile wall
3. ทำให้ทราบถึงวิธีการคำนวณออกแบบ และทฤษฎีที่ใช้ในการคาดคะเนพฤติกรรมต่างๆ ของกำแพงกันดินระบบ Secant pile wall
4. ทำให้ทราบถึงเทคนิคและลำดับขั้นตอนในการก่อสร้างห้องใต้ดินลึก ด้วยการใช้กำแพงกันดินระบบ Secant pile wall
5. สามารถใช้โปรแกรม Finite Element Method ในการวิเคราะห์พฤติกรรมของระบบกำแพงกันดินและสามารถนำโปรแกรมวิเคราะห์มาใช้ในการคาดคะเนพฤติกรรมต่างๆ ในการออกแบบกำแพงกันดินระบบ Secant pile wall ได้
6. ทำให้ทราบถึงเครื่องมืออุปกรณ์ที่ใช้ในการติดตั้งเพื่อใช้วัดผลของพฤติกรรมต่างๆ ในระบบกำแพงกันดินที่เกิดขึ้นจริงในการก่อสร้างได้